

Nro. 47.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juniusnak 12-dik napján 1795.
esztendőben.*

Austriai Belgyiom.

Gyakorta olvastuk a' közönséges újság levelekben, hogy az Austriai Belgyiomnak tartományai ottan ottan sürgették a' Fr. respublikával való öfzve kaptsoftatásokat. A' ki a' dolognak valóságát jól tudja, nem tsudálkozik e' dolgon, mivel minden tartománynak, mostani előljárói 14 személyekből állanak, kiknek két harmad része Frantzia, és tsak egy harmad része Belga, és így nem a' valóságos Belgák, hanem a' született Frantziák sürgették Belgyiomnak Fr. respublikával való öfzve kaptsoftatását. És bátor tsupán Belgákból állának is a' tartománybéli kormány székek, még is mindazáltal igazán lehet mondani, hogy soha se bizta a' nép e' dolgot reájok, és a' Frantzia

respublikával való ölzve kaptsoltatások nem örömmek, hanem szomorúságnak, és gyáznak napja lenne Belgiomban.

A' múlt hólnapnak 14-ikén egy kadet tsufzott ki kurta hajjal és kereskedő öltözetben a' *Luxenburgi* erősségből, a' ki *Mülheimban* lett érkezésekor azt beízellette, hogy az említett erősségnek *Junius* végéig mind elesége, mind munitióje elegendő vagyon; hogy a' haditisztek még most is minden nap friss hússal, a' köz emberek pedig aszalt hússal, hüvelykes veteménnyel, és tézta eledellel éllyenek, és hogy bámúlásra méltó álhatatossággal visellyék az ostromlásnak szokott nyomorúságait.

Az *Antverpiai* levelek beszélik, hogy soha se vólt nagyobb készület az Angliai kikötő helyekben mint most, és noha eleinten mindenek úgy gondolkoztak, hogy a' Belga kikötő helyek ellen fogják erejeket fordítani: mindazáltal már most többen vagynak olly hiedelemben, hogy ez az hadi készület egyedül a' Britanniai tengerre fekvő határoknak védelmezését tárgyazza.

Batáviai Respublika.

Igy nevezték magokat a' hét szövetséges Belga tartományok, minekutánna a' Fr. nemzettel való álliántziában egészlen szabad, 's mástól épen nem függő státusoknak lenni meg ismértettek, és a' 200 ezrtendőnél tovább fenn állott Helytartói fejedelemség köztök el törültetett vólna. Ez a' szoros álliántzia vigyázóvá tette Nagy Britanniát és az Orosz Birodalmat mellyre nézve mindkettő szoros álliántziára lépett egymással, mind a' kettő azon iparkodik, hogy Hollandiának előbbi constitutióját fenn tarthassa, és az Orániai hertzegi házat, melly tulajdon vér tsepjeinek hűllásával szerzette a' nevezett respublikának első szabadságát, vizsza tehesse ősi örökségeibe, és méltóságába. Erről a' Brittusok és Oroszok közt szer,

zett szoros álliántziáról eleinte sokan kezdtek kételkedni; hanem már most mind a' környülálások, mind a' Batáviai respublikának *Betsben* mulató követtye által meg erősítetett, mellyben arra kötelezte magát a' *Pétersburgi* udvar, hogy nemcsak a' jelenvaló háborúban, hanem a' következő történetekben is 12 linea hajókkal, és 6 fregatákkal kívánja Angliát segíteni.

A' múlt hólnapnak 21-ikén tartatott gyűlésben arról tanátskoztak a' Hollandiai nemzeti képviselők, nem volna e' szükség a' Fr. nemzettel szerzett álliántziának meg hálálása véget egy közönséges innepi napot rendelni? *Haán* polgár nemcsak jóvá nem hagyta, hanem ennekfelette szükségtelennek lenni tartotta ezt a' projectumot, azt adván okúl, hogy ezt az innepet valósággal nem szívból, hanem szinmutatásból innepelnék az *Orániai* háznak titkos baráttyai; következésképen lelkek ismérétenek meg győzedése ellen mivelnék azt. Sokkal jobbnak lenni állította, hogyha egy közönséges oráció tartatna a' Hollandiai Karoknak gyűlésében.

A' *Vlisingai* kikötő helyre nézve következő rendelkezéseket tettek a' Frantzia, és Batáviai nemzeteknek képviselői, 1.) Mind a' két nemzetnek egyenlő jussa legyen a' *Vlisingi* kikötő helyhez, hajót készítő házakhoz 's a' t. 2.) Mind a' két nemzet különös fegyveres házat és hajó építéshez való materiálékat tartson magának. 3.) Mától fogva le mond a' Batáviai respublika a' *Vlissingában* lévő napnyugoti Indiai kereskedő házhoz, és az ahoz tartozó környékhez való magános jussairól. 4.) A' magazinumokhoz, házakhoz, és helyekhez szükséges dolognak vásároltatására egyik nemzet úgy köteleztessek mint a' másik. 5.) Mind a' két nemzet egyenlő módon adjon költséget a' nevezett kikötő helynek, hajó építő házaknak 's a' t. újításokra; úgy mindazáltal, hogy a' kórmányozás mindenkor a' Batáviai respublikáé legyen. 6.) Egyik nemzetnek

sem léfzen szabad a' *Vlisingai* kikötő helyben admiralisi avagy vigyázó hajókat tartani. 7.) Az ezen rendelkezések miatt támadható per t két Frantzia, és két Hollandus köz birák intézzék el. 8.) Mihelyt ratificáltatni fog a' két nemzet közt kötött alliantzia, legottan ezen rendelkezések is gyakorlásba vétetődjenek.

Egy *Bicker Lambert* nevű polgár egy különös irást nyújtott bé a' Hollandiai nemzeti képviselőknek, mellyben sok okokkal meg mutatta, melly hasznos, és szükséges legyen egy egészégre ügyelő commissiónak fel állítása. Meg is határozták a' nemzeti képviselők. Az *Ober-Ysseli* tartománynak képviselői azt hántorgatták *Daventriában*, hogy az előbbi kormányszéknek tagjai, a' kik tudnillik 1787-ik esztendőtol fogva a' jelenvaló revolutiónak kezdetéig mindent szabad tettések szerént miveltek, fizessék meg a' respublikának okozott kárt, és a' Frantziáknak adatott költséget.

Mayerinck Prussus Oberster, a' ki leg közelebb Hágába küldetett, a' Fr. és Batáviai respublikák közt való alliátziának végbe menetele után Bâselbe ment. — A' principisták reménységének utolsó szikrája is egészlen semmivé tétetett a' Rénus alsó részén állott Pussus seregeknek nazájokba lett viifza indulások által.

Olasz Ország.

Nizzában 30 batallion, és három lovas regiment Frantziáság ment bé, és a' mint az Olasz Orzági levelek beszélik, olly rendelkezések tétettek *Szabaudiában*, *Tulonban*, és *Proviciában*, hogy 60 ezer fõre szaporitassék a' *Szabaudiában* lévõ Frantzia armádia.

A' *Génuaiak* nagy szorongattatások közt vagnak az Austriai armádiának hozzájuk való közelgetése miatt, a' honnan ki költözvén a' Frantzi-

ák nemisak meg nem hálálták a' téli kvártélyt, és jó tartást, hanem e' mellett úti költséget is kértek, vagy inkább erőszakosan vettek magoknak. Minap 3 *Szardiniai* compániára ütöttek a' Frantziák éjféli tájban, és az álomban el merült *Szardusokat* rész szerént öfzve vagdalták, rész szerént pedig el fogták. Két Nápolyi lovas regementek parantsoltattak *Valenza alá* marsirozni, mellyek valósággal útban is vagynak. — A' *Hessen-Filips-táli* hertzeget és Obristlajdinantot Obersterségre emelte a' király a' *Siciliai* vasas regementnél. — *Nizza* várasában ismét 30 Jakobinusok fogattattak el, és mély vasakba verettetvén mind ezek, mind a' *Tulonban* és *Szabaudiában* el fogattattak, Párisba küldetnek. A' minémü nagy tekintetben vóltak ennekelötte ezek a' vérszopó emberek a' Jakobinusok, épen olly nagy útálatban, és gyűlölségben vagynak most, úgyhogy nem sokára egész Fr. Országból ki fognak irtatni.

Frantzia Ország.

Az utólsó Párisi szomorú játékot követett napon, úgymint *Májusnak* 21-ikén tartatott gyűlésben azt javasolta *Chenier*, hogy jó vólna egy hirdetményt közönségessé tétetni, 's az által a' Párisi népet le tsendesíteni. Fel tételét mint nemtsak hasznos, hanem szükséges dolgot is decretáltak a' nemzetnek képviselői. Ennek a' hirdetménynek rövid értelme e' vala: Polgárok eltsábitának és meg tsalnak titeket azok a' gonofz szivü emberek, a' kik azt híresztetik, hogy a' nemzeti gyűlés hívatta a' zenebonáskodó alfízonyokat a' gyűlés gátorja eleibe. Az egész vérontás abból állott, hogy *Ferrand* Generálisnak mint nemzeti képviselőnek feje el vágatott. (ez a' *Ferrand* Generális az, a' ki a' *Valenciennesi* várban kormányozó vólt, és azon erősségnek *Coburg* hertzeg által lett el vételének alkalmasosságával, kavalleri parolájára fogadta, hogy az egész háború alatt fegyverével szolgálni nem fog, és még

is meg törte ígéretét, és szolgált). A' nemzeti gyűllés kész a' hazának védelmezése véget a' legveszedelmesebb örr helyein is meg állani, minden bizodalját a' jó polgároknak buzgóságokba, és a' szabadság 's egyenlőség eránt vonzó szeretetekbe helyhezteni. Hijában igyekeznek a' zenebonáskodók a' gyilkosságnak, és prédálásnak fel állításán, a' nemzeti Gyűllés mozdúlhatatlan lévén a' maga örrálló helyén, erős a' maga és a' ti bátorságtokon, erős az igazságnak, és az emberiségnek szeretete által, mellyeknek ügyét folytatya, a' haramják és gyilkosok ellen, öszve fogja őket tapodni és meg büntetni. Semmit nem kételkedhetek a' Conventnek diadalján, ti egyenesen a' respublikának, és familiáitoknak bódog-ságáért hadakoztok, szabadságtokat és örökségeiteket védelmezitek. Azok a' pártosok, a' kik a' közönség házában tusakodnak egy más közt, minden törvény óltalmán kívül valóknak lenni rendeltettek, 's akár kinek is szabad őket meg ölni. — Nosza keressük fel őket rejtek helyeikben, hogy ö nékiek is hasonló végek legyen a' *Roberspiere* tzimborás társaival. Minden zenebonát indítóknak el kell veszni, hadat kell a' vérfzopók ellen indítani. *Éllyen a' respublika! éllyenek a' törvénynek, és az igazságnak baráttyai!* mivel csak ezeket lehet igaz Frantziáknak, és respublikánusoknak nevezni.

Meg tartásra méltó dolog, hogy midön a' zenebonáskodók a' Convent gyűllés házába bérohantak, és kenyeret 's az 1793-iki constitutiót kívánták vólna, azt tudakozta tőlök az előülő: esmérteké az 1793-iki constitutiót? gondollyátok e', hogy az mindenféle eleségnek tárháza legyen? gondollyátok é, hogy abban elegendő búzát, gabonát, és molnárokat fogtok találni? olvastátok e' ezt a' constitutiót? mellyre a' zenebonáskodók azt felelték: mi nem olvastuk, mivel olvasni sem tudunk. Hát miért kívánhattok, *mond* az elő ülő, olly dolgot, melly életeteknek veszedelmére tzelez?

amazok így feleltek: úgy mondgyák, hogy az 1793-iki constitutió szerént két vagy három *Sous-nál* nem kell fellyebb a' kenyérnek fontyát fizetni. Felele az előülő: Épen annyi emlékezet van azon elztendei constitutióban a' kenyérről, mint az akkoránról. Úgy de nekünk azt mondtak, felelének a' pártosok? Azok a' gonofz emberek, mondá továbbá az előülő, ezek, a' kik illyen elz-közök által akarnak titeket el vesztetni, Páris városát éhségre jutatni, és meg akadályoztatni, hogy egy fő saláta se jöjjék bé a' városba (A' Fr. nemzetnél egy Európai nemzet sem szereti jobban az olajos salátát, úgyhogy ebédnek, 's vatsorának se tartya, ha tsak salátát nem ehetik); mivel melylyik paraszt mérészel Párisba eleséget bé hozni, ha láttya, hogy a' lakosok egymást gyilkolni fogják; ha ti vólnátok ők, bé jönnétek é ide? Nem, felelének a' pártosok. Ti magatok láttyátok tehát, hogy a' gonofz emberek elz-közökké akarnak titeket tenni gonofz fel tételeknek végbe vitelére, és ismét a' régi tyrannismust akarják köztek fel állítani; nyissátok fel jobban szemeiteket, és térjete meg tévelygéseitekből 's a' t.

Ferrand Generálisnak gyilkosa *Quenelnek* neveztetik, a' ki ennekelötte királyi gárdista vólt, meg fogattatván mingyárt guillotinra küldetett a' birák által, de a' Sz. *Ántal* nevü külső városból nagy sokaság menvén a' vesztő helyre, ki vette ötet a' hóhér kezéből, 's triumfussal vezette az úttzákon fel 's alá. Ahozképest számos katonaságot parantsolt a' Convent a' városba bé menni, e' mellett 20 ezer polgár kötött fegyvert mellette. Nyóltz ezer ember küldetvén a' nevezett külső város ellen, körül kerítették azt, 's ágyúikat el vették; egyfzersmind azt végzette a' Convent, hogy azon külső város mind *Ferrándnak* gyilkosát, mind hat ágyúit adgya ki, másként rebellisnek fog tartatni, a' városnak több osztályai elle-ne küldetni, és egy harapás kenyér sem fog annak lakosainak adatni; végtére, hogy mihelyt

öt afzszony együtt befzélget az uttzákon, mindgyárt fogatassanak meg.

A' *Májusnak* 13-ikán tartatott gyűllésben deputátiót küldöttek a' nevezett külső várasnak lakosai, de nem botsátatott a' Convent eleibe. *Bourdon de l' Oise* azt mondotta, hogy tizt társainak vére meg nem engedi a' velek való egygyeséget mind addig, mig térdet fejet nem hajtanak a' törvény előtt. — *Clausel* az el szökött deputátusokat, úgymint *Thuriotot*, *Cambont*, és másokat mondotta ezen zenebona indító okainak lenni, egyfzersmind azt kívánta, hogy méltó öket azon külső várasban fel keresni, a' hadi commissiónak által adni, és föbe lövetni. A' Convent is jóvá hagyta e' tanátsot. A' Közjórá ügyelő Commissió értésére adván a' Conventnek, hogy egy 8 vagy 10 emberből álló banda a' natióális gárdisták közt a' gyűllés palotájába akar bé menni, és mind az előülöt, mind más tagokat meg ölni, 's végtére magokat is föbe lövöldözni: most már minden Convent tagjai szablyakkal jelennek meg a' gyűllésben.

A' zenebonának indítói közül negyvenen fogatattak el, és egynéhányan ki is végeztettek e' világból; sok gyanús polgárok meg fosztattak fegyvereiktől, és fogságba küldettek. A' Párisi ifjúság közül egy batallion állott öfzve, a' közönséges tsendességnek és bátorságnak fenn tartása végett. A' *Thuilliéri* kertben egy 3 ezer lovasságból álló tábor állitatott fel, a' *Sablousi* térségen is hasonló tábor gyüll öfzve. Értésekre esvén a' *Roueni* polgároknak a' Conventnek vezedelembe való forgása, 24 ezeren fogtak közülök fegyvert, *Caenben* si 15 ezeren, és már marsba vóltak; hanem Kurir küldetvén eleikbe olly jelentéssel, hogy már minden zenebonának vége legyen, vízfzta tértek. —

Májusnak 22-ikén estéli 9 órakor adta ki a' Sz. Antal külső várasa *Ferrand* Generál gyilkosát a' fegyveres polgárságnak, a' ki is egy ma-

gos háznak harmadik szakaszából az úttzára vetette magát, minekutánna egynéhány sebeket ejtett volna a' maga torkán, de így sem veszhett el, hanem keze's lába ki törve vitetett a' *Conciergerie* nevű tömlőtzebe, 's a' következett napon guillotinirozott. *Juniusnak* 2-ikán meg inneplette a' *Convent Ferrand* Generálisnak szomorú emlékezetét, mellyre az ott lévő Európai követek is invitáltattak; *Louvet* tartotta a' halotti orátiót. *Májusnak* 26-ikán 18 zenebonás nemzeti gárdisták íteltettek a' hadi Commissió által halálra, és még a' nap ki végeztettek az életből.

Nemtsak Párisban, hanem Tulongban is veszedelmes zenebona vólt *Májusnak* 20-ik napján, mellyben *Brünel* nemzeti képviselő meg is fosztott életétől. A' flottát, melly a' ki repülhetésre való jó szélre várakozott, el akarták a' pártosok foglalni, és az Anglusoknak által adni. Minden fegyverek 2 pistolyból és egy kardból állott, és fejér papirost függesztettek süvegeikre, mellyen ez a' felül irás vólt: *Éllyen XVII. Lajos*. Mondatik, hogy *Charbonier* nemzeti biztos lett légyen első indítója ezen rebelliónak, és annyira vitte a' dolgot, hogy már most *Tulon* várasa is hatalmában vagyon, és egy átallyában meg akarja akadályoztatni a' flottának ki menetelét. A' rebelleseknek száma 8000 emberre tétetik, hanem a' katoná örizet nem tsatolta magát velek öszve. Mint-hogy veszedelemben forrog *Tulon* várasa és kikötő helye, mind a' *Marsiliában*, mind a' szomszéd környéken lévő katonaság oda parantsoltatott marsirozni. Értésére esvén a' *Conventnek* ez a' szomorú történet, mingyárt azt végzette, hogy idéztessen törvénybe *Charbonier*, és hogy *Laignelót*, *Ricord*, *Esküdier*, és *Panis* deputátusok a' hadi commissió eleibe vitetvén, mint rebellesek, és az utolsó Párisi zenebonának indítói méltóképen büntessenek meg.

Nagy Britannia.

A' múlt hólnapnak 18-ikán tartatott parla-

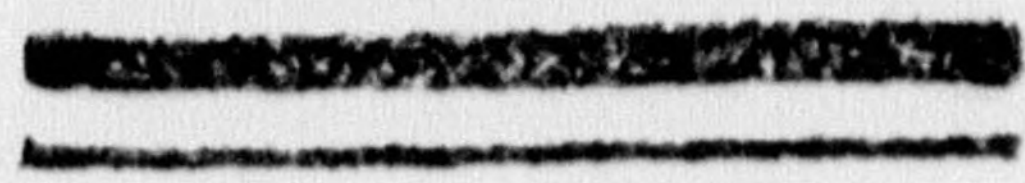
mentális gyűllésben azt javasolta *Macleod* Generális, hogy egy különös commissiót kellene rendelni azon királyi parantsolatnak szoros meg vizsgálására, melly szerént ötödfél *Penczen* engedtetik meg a' hús vétel a' katonának, a' többi pedig a' nemzeti kassából parantsoltatik ki pótoltatni. Constitutionknak egy sarkalatos törvénye az, *ügymond Macleod* Generál, hogy a' király az alsó Parlamentom hire, és meg egyyezése nélkül a' nemzet ravására sem pénzt senkinek ne adjon, sem új adót ne rendellyen. Az efféle lépések egy átallyában ellenkeznek Országunk fundamentomos törvényeinek lelkével. Mindgyárt a' jelenvaló veszedelmes hadakozásnak kezdetében egy fillérrel öregbítetett a' katonának zsoldja, melly 100 ezer emberre számlálván hadi seregeinket, 376 ezer font sterlingre, 's a' több zsoldoknak szaporításával, egy millió font sterlingre megyen esztendönként. — — Eleinte a' ministerek azzal mentették magokat, hogy az illyetén esetekben gyakorta mind a' kenyeret mind a' zsoldot szaporította a' király a' Parlamentomnak egyyezése nélkül, és hogy a' katona zsoldjának utolsó öregbítése idő halasztást nem szenvedhetett 's a' t.

A' *Wallisi* hertzeg udvara tartására, és tett adósságainak vizsgálására ki neveztetett Commiszió a' következett napon terjesztette e' tárgyat a' Parlamentom eleibe, 's azt javasolta, hogy a' *Cornvallis* Grófságból esztendönként bé menni szokott jövedelmen kívül, melly egyre másra 13 ezer font sterlingre megyen, 125 ezer font sterling, a' *Wallisi* hertzeg aszfzonymnak pedig, férje halála után, esztendönként 50 ezer font sterling adatassék. — *Taylor* úr azt kívánta, hogy szorossan vizsgáltsanak meg a' *Wallisi* hertzegnek adósságai, mivel az ő elmélkedése szerént, épen nem olly nagyok azok, a' mint némellyek szörnyítik, és hogy gyakorta meg tsalták őket az uzsorás zsidók. — *Joliffe* úr *Pith* ministernek fel tétéleit nemesi indúlattal ellenkezőnek lenni mondotta, annyiban,

a' mennyiben fényes udvari tartást kívánt a' Wallisi hertzegnek engedtetni, de olly fel tétellel, hogy abból fizetessenek ki adósságai. Nem kell *úgymond*, nekünk az ifjak eránt olly kemény moralistáknak lennünk, talán léznek a' Parlamentomnak tagjai között is olyanok, a' kik elég bajt szerettek ifjúságokban szüileiknek, és nem egyszer, hanem százszor is meg törték az adósság nemtsinálás eránt tett fogadásaikat. Sokkal nagyobb engedelmességgel kell egy hertzeg, mint egy magános ifjú eránt lenni, kinek szive tellyes a' felebaráti szeretettel, és könyörületességgel. Úgy kell nekünk a' Wallisi hertzeggel bánnunk mint tulajdon gyermekeinkel; ő a' publikumnak a' gyermeke, és mi kötelesek vagyunk bóldogságát elő mozdítani, melly nemes tetteinket jövendőben illendöképen fogja betsülni. Minekutánna ki egy ki másféleképen okoskodott vólna e' tárgyról, végtére abban egyeztenek meg, hogy 100 ezer font sterling adatassék nékie elztendőknét, adóssági pedig a' *Cornvallis* Grófságnak jövedelmeiből fizetessenek ki.

Lengyel Ország.

Néhány *Warsóviai* levelekből olvassuk, hogy Lengyel Ország jövendőbéli sorsának meg határozása véget congressust fognak ottan tartani az Európai uralkodó udvaroknak követtyeik, és hogy a' Római Császár részéről *Cache*, úr a' Pétersburgi udvar részéről *B. Asch*, a' Berlini udvar részéről pedig *Bucholtz* úr fognak oda menni; de egyszersmind mind a' három hatalmasság bizonyos számú ármádiát fog Warsóvia környékére küldeni. — Egy átallyában meg hazuttoltyák a' Warsóviai levelek, hogy az Orosz udvar követet küldött vólna *Basileába*. *Grodnóban* olly nagy magánosságban él a' Király, hogy ritkán lehet ötet a' váron kívül látni. — *Czárторыsky* *Adám* Lengyel hertzeg Lythvániai örökségeibe ment, és a' mint hallatik, onnan Pétersburgba fog utazni, ho-

lott néhány hólnapoktól fogva két fia is *Adám* és *Constantin* mulatnak, attyok örökségeinek sequestráció alól való fel szabadítása véget.

Török Birodalom.

Tellyes erővel azon igyekszik a' fényes Porta, hogy a' *Kórán* tilalmazó törvényei ellen is meg világosítsa a' maga birodalmainak lakosait, széllyel üzze a' tudatlanságnak régtől fogva uralkodó fellegeit, és olly lábra állítsa a' tudományokat, és szép mesterségeket, a' minémű lábön állanak Európának leg pallérozottabb birodalmainban. E' végre közönséges iskolákat állittat, hafznos tanítókat választat, és jutalmat rendelt azoknak az ifjaknak számokra, a' kik a' tudományoknak, a' szép mesterségeknek, és az Európai tudós nyelveknek, nevezetesen a' Frantziának, és Olafznak gyakorlásokban különös előmenetelt fognak mutatni. E' mellett a' hadi mesterségekre is egész figyelmetességgel vagyon, és olly plánta iskolákat készített, mellyekben a' Geographiára, Mathésisre, és Tactikára fog az ifjúság oktatni. Hadi seregeit szemben ötölhetőképen szaporittya, 's egészen Európai módra fegyverkezteti, és tanitattya, szakállaikat le beretváltattya, és különös köntösebbe öltözteti. Ezek az újítások némelly békételenséget okoztak a' régi bal vélekedésű musulmanokban, kiváltképen a' Jantsárookban, kiknek minden tekintetek az által meg erőtlentetik, és ha szintén el nem törültetnek is egészen seregeik, mindazáltal annyira meggyengítettnek, hogy ennekutánna leg kissebb bé folyások sem lehet a' közönséges dolgoknak kormányozásában; és épen erre tzeloznak a' Török Császáruak újításai. A' második szembe ötölő újítást tette az Európai uralkodó udvarokhoz küldendő követésekre nézve. Ennekelötte semmi közönséges ministerei nem vóltanak a' fényes Portának az uralkodó udvaroknál; hanem holmi Görög, Zsidó, Örmény, és más nemzetbéli titkos kémeket

tartott 's ezek által vigyáztatott a' közönséges dolgoknak folyamattyára. — Már most ő sem akar a' többi uralkodó udvaroknál alábbvaló lenni, hanem valamint ezek, úgy ő is ide első, amoda második rangú követeket küldeni, de egyszer mind a' *Daint* is el törteni, az az, azt a' szokást, melly szerént sem ő semmit nem fizet a' Konstantinápolyba lévő Európai követeknek, sem más fejedelmekhez küldetendő követtyeinek mások által fizettetni nem akar. Leg közelebb *Bétsbe*, *Pétersburgba*, *Berlinbe*, és *Madridba* rendelt ki követeket. Berlinbe *Osmán Effendi*, a' *Kapután* Bassának veje rendeltetett. Az ennek-előtte elztendővel Londonba küldetett követ állandóul ottan fog maradni.

Elegyes Tudósítások.

Nagyon meg szomorodtak a' *Dániai* kereskedők, hogy ismét 5 kereskedő hajóikat fogták el az Anglusok, és a' mint a' környülállások mutatytják, nem egy könnyen fogják azokat ki botsátani, és ha ki botsáttyák is, meg tartóztattják az azokon lévő portékáknak az árrát. — Azt a' parantsolatot vette *Brémában* az Angliai Cavalleria, hogy az Austriai ármádiával egyesítse magát. — A' Saxóniai Választó Fejedelem, és a' *Hefzenkasseli* Landgróf békességre léptek a' Frantzia republikával, melly dolog a' Párisi Conventben is ki hirdettetett. Hyberniában még most is sok helységek nyughatatlankodnak, és sokszor üstökbe kapván egymással sok emberek el vesztik életüket. — A' miólta a' Frantzia respublika meg békéllett a' Prussiai királlyal, azóltától fogva sok eleséggel, köntössel, és munitióval meg terhelte-tett hajók mennek a' Rénuson Hollandiába, a' Fr. ármádiának proviántérozására. Éjjel nappal szüntelen foglalatoskodnak a' Frantziák *Luxenburg* körül, és mind addig meg sem akarnak szünni, valameddig igen szorossan öfzve nem szorittvák a' várat. Amerika 2 millió 277 ezer 600 dollárral

adós a' Frantzia respublikának. *Stoflet* Generálisnak adjutánsa, *Berárd Candaux* Fr. Generál mellett adjutantoskodik.

Magyar Ország.

Halmiban Ugotsa Vármegyében 6-ta Maji 1795. Az el múlt hólnapnak 25. 26. és 27-ik napjain, itt N. Ugotsa Vármegyében annyi gödény láttatott Tilzta Újlaknál és Szirmánál, a' mennyire a' legvénebb emberek sem emlékezhetnek, mellynek okai a' tavaknak ki száradása által el fogyott élelmek, és az ottan meg szaporodott halaknak soksága lehetnek. Meg jegyzésre méltó dolog, hogy T. Újlaknál egy halálzt meg támadtak, a' halakat tsonakjából ki kapdosták, és magát is annyira el rettentették, hogy ijedtében tsonakjából ki ugrott, 's el futott.

Borsod Vármegyében 5-dik Junii 1795. Az éhség, és az életnek drágasága nálunk is olly nagy, hogy mindennap 20—30 kenyérkérő kiált ajtaink előtt; de nékem úgy tetszik, hogy ez a' drágaság nem annyira a' búza, mint inkább a' pénznek szükétől függ, olly kevés itt a' pénz. Ez az éhség még is, medice szólván, hasznossabb vólt az emberekre nézve a' bövségnél, mivel a' mióta ezen N. Vármegyében practizálók, soha is olly kevés betegünk nem vólt, 's majd semmi, vagy épen semmi epidemicus betegségek nem uralkodtak, mellyet bizonyos tekintetre nézve az éhségnek lehet tulajdonítani. A' scorbutus imitt amott mutogatta magát, de a' mellyet egyenesen az igen hideg időnek, és elmebéli aggodásból származott hypocondriaca affectiónak tulajdonítok. — Mivel egyben vala kötve cum febre lenta nervosa, és az antiscorbuticus szerek magokra nézve nem mindég használtak, többnyire láb sűgorodással, és vizi betegséggel végeztettek az inyeknek kék dagadásai, és a' testi pustulák. — A' közönséges kegyelem költsönös buzával és lisztel

segíti azokat, a' kik idővel vízszá fizethetik; de a' izámtalan sok szegények tsak a' jóltévők általalaiknak morsalékjaival, kenyér héjjal, 's labodából süttött kenyérrel, mellyet én is kóstoltam, enyhítik éhezö gyomraikat.

* * *

Nyitrára, Lévára, Ipoly-Sadgra, B. Gyarmatra, Lossonczra, Rimaszombatba, Rosnyóra, Kassára, Ungvárra, N. Kállóba, N. Károlyba, Debreczenbe, N. Váradra, Egerbe, Miskóltzra, Pápára, sé Weszprimbe is meg küldöttem a' M. Almanak nyomtatványait, és ha el nem érkeztek volna is még mindenüve, de bizonyossan le fognak jutni. Nyítrán Tiszt. *P. Kelle Leopold* Professor úrnál vagynak le téve, innen vitessék el magok Almanakjait a' 3, 146, 185, 211, 320, 328, 338, 356, 519, 525 és 582 numerusú coperták alatt járó M. Kurirnak Olvasói. Léván *Lovas László* könyvkötö úrtól vitessék el a' 88, 125, 128, 165, 305, 428, és 508, numerusú copertáknak urai. *Ip. Sadagon* Posta Expeditor úrtól a' 38, 149, 219, 448, 464, 465, 493, 555, és 564 coperták' olvasói. *Bal. Gyarmaton Popovits György* Póstamester úrtól az 5, 334, és 537. *Lossontzon* Tiszt. *Babarik Ferentz* úrtól, a' 7, 8, 123, 223, 285, 304, 344, 415, 545, és 552. *Rimaszombatban* Tiszt. *Szöke Ferentz Esperest* úrtól a' 77, 85, 221, 224, 237, 256, 269, 333, 358, 455, és 577. *Rosnyon* Titt. *Császár András* úrtól a' 27, 41, 89, 90, 91, 99, 110, 167, 289, 299, 439, 487, 495, és 580, *Kassán* Tiszt. *Kováts Isván R. Prédikátor* úrtól a' 20, 35, 46, 134, 141, 171, 206, 234, 267, 364, 378, 379, 440, 461, 488, és 518. *Ungváron* Titt. *Fekete Imre* Director úrtól a' 29, 43, 111, 240, 252, 257, 293, 303, 315, 319, 360, 413, 431, 498, 553, és 569. *Nagy Kállóban* Tiszt. *Fazekas György* Prédikátor úrtól a' 25, 80, 186, 361, és 369. *Nagy Károlyban* Tiszt. *P. Hannulik* Professor úrtól a' 23, 26, 53, 93, 117,

152, 200, 201, 210, 217, 264, 288, 348, 391, 420, 421, 474, 477, és 589. *Debretzenben Titt. Tyúködi György Könyvkötő úrtól a' 21, 24, 47, 59, 70, 155, 229, 275, 292, 345, 390, 469, 485, 523, 530, és 591. N. Váradon Titt. Rettegi Zsigmond úrtól a' 31, 74, 78, 109, 120, 262, 322, 373, 396, 398, 522, és 560. Pápán Tiszt. Márton István Professor úrtól a' 139, 325, 346, 459, és 516. Weszprimben Titt. Fejér János úrtól a' 13, 69, 76, 94, 95, 96, 192, 242, 249, 337, 447, 460, és 501. Egerben Titt. Farkas János Püspöki építő Tiszt úrtól a' 4, 36, 81, 97, 108, 132, 151, 197, 202, 307, 389, 490, és 517. Miskóltzon Tiszt. Várad Gerson Professor úrtól a' 22, 39, 51, 105, 283, 300, 340, 371, 399, 400, 401, 402, 437, 438, 492, 494, 520, 556, és 559 numerusú coperták alatt járó Magyar Kurirnak olvasói. — Ó Budán Kiss István könyvkötő úrtól vitesse el az 567 numerusúnak olvasója. Mind ide, mind a' több fel jegyzett helyekre számos nyomtatványokat küldöttem, melyekből ha tettik, a' Magyar Kurir Olvasóin kívül, mások is szerezhetnek magoknak. Ezt a' M. Almanakot a' Polynésiának, az az, e' világ ötödik részének históriája teheti kedvessé és kapóssá.*